Biskops Arnö

Remiss Bildning, utbildning och delaktighet, folkbildningspolitik i en ny tid.

SOU 2024:42

Stiftelsen Nordens Biskops Arnö

Sammanfattning
Det är en bra utredning som belyser den bredd och betydelse som folkbildningen har och har haft i det svenska samhället, historiskt, idag och kan ha i en framtid.

I den beskrivningen är det tydligt att fri- och frivilligheten och armslängds avstånd är en framgångsfaktor. Självförvaltningsmodellen med Folkbildningsrådet är en strukturell modell som värnar armlängds avstånd och som vi anser ska värnas och vara kvar.

Det är en brist att inte demokrati och kultur är ett mål med folkbildningspolitiken. Kulturell bildning är formulerat som ett delmål medan demokrati inte nämns alls i den nya målstrukturen för folkbildningen. Både demokrati och kultur bör vara ett mål med folkbildningspolitiken.

Vi ställer oss negativa till förslaget om indikatorer då bildning som begrepp omfattar en syn på människan och kunskap som är mycket bredare än mätbara mål. Vi ser en uppenbar risk att indikatorer kommer att styra både medel och verksamhet mot just det som indikatorerna avser att mäta, vilket kommer att likrikta folkbildningen och styra den bort från den helhetssyn på människans utveckling och förmåga som är utmärkande för folkbildningen.

Stiftelsen Nordens Biskops Arnö (Biskops Arnö) har följande synpunkter på utredningen:

Självförvaltningsmodellen
Utredningen förordar att behålla självförvaltningsmodellen med Folkbildningsrådet, armlängds avstånd och folkhögskolans roll i utbildningssystemet. Biskops Arnö välkomnar det ställningstagandet i utredningen

SE 746 93 Bålsta
T +46 (0)171-826 70
F +46 (0)171-520 82
biskopsarno.se

Biskops Arnö

och ser det som synnerligen viktigt för att folkhögskolorna också framåt ska kunna vara en viktig bildningsaktör.

Indikatorer

Utredningen förordar indikatorer för att på ett bättre sätt kunna följa upp resultatet av folkbildningspolitiken, men formulerar också att indikatorer lätt blir styrande och att de aldrig kan ge hela sanningen.

Vi ställer oss kritiska till tanken att indikatorer på något sätt kan mäta folkbildningens effekter på individen. Vi ser en uppenbar risk att indikatorer kommer att vara styrande, det som man väljer att mäta kommer att vara det som verksamheten styrs mot. Förutsatt att bildningstanken värnas, det vill säga att individens bildningsresa ställs i centrum och där konsekvensen av denna resa får en effekt på samhället, är indikatorer en fel väg att gå. (Vi ser inte heller att indikatorer inom det offentliga skolväsendet har påverkat resultaten i positiv riktning.) Om indikatorer trots det används, bör de utformas av Folkbildningsrådet och inte av riksdag eller regering. Och de bör inte utformas så att det blir en framgångsrik strategi för folkhögskolor att eftersträva resursstarka deltagare.

Kulturen

Utredningen föreslår (s 249) att en särskild utredning bör tillsättas i syfte att för att skapa bättre förutsättningar för musikutbildningarna att understödja varandra. Detta är ett bra förslag men bör utvidgas till att omfatta kulturutbildningar i ett större perspektiv i syfte att stärka hela det kulturella ekosystemet.

Folkbildningen är central i kulturens ekosystem, både som förberedande utbildning till högre utbildningar men också i kraft av sin egen verksamhet. Det finns flera exempel på folkhögskolor som har utbildningar inom kultursektorn som lockar deltagare att välja folkhögskola framför högskoleutbildningar. Dessa folkhögskolor har varit betydelsefulla för verksamma inom litteratur, film, teater, dramatik, bildkonst, hantverk, musik med flera konstnärliga uttryck. Deltagare inom de kulturella och konstnärliga utbildningarna för också vidare sina kunskaper och erfarenheter till andra i form av egen praktik och som lärare, handledare, cirkelledare, körledare etcetera. Folkbildningen skapar arbetstillfälle

SE 746 93 Bålsta
T +46 (0)171-826 70
F +46 (0)171-520 82
biskopsarno.se

Biskops Arnö

för verksamma inom det konstnärliga fältet. Mot bakgrund av det är det av synnerlig betydelse att värna folkbildningen i kulturens ekosystem.

Biskops Arnö hänvisar till och ställer sig bakom det remissvar som RIO lämnat.

Biskops Arnö 241122

Anna Ekström
Ordförande

Mats Lundborg
Rektor

SE 746 93 Bålsta
T +46 (0)171-826 70
F +46 (0)171-520 82
biskopsarno.se